

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 14-04-48484 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

בפני כב' השופט יונה אטדגי

המבקש:

פקיד שומה יחידה ארצית לשומה
ב"כ עוה"ד קרן יזדי-סופר ולירון ארצי,
פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

נגד

המשיב:

אייל נגר
ב"כ עו"ד תמיר סולומון

החלטה

רקע קצר ותמצית טענות הצדדים

1. המבקש הגיש ביום 30.4.14 בקשה לפי סעיף 194(ג) **לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש)**, **התשכ"א-1961** (להלן – **הפקודה**), להורות על עיקול ותפיסה של רכב מסוג BMW מ.ר. 16-790-61 הרשום במשרד הרישוי על שמו של גולן מרום, אך בבעלותו של המשיב (להלן – הרכב), וכן על עיקול סכום של 8,220 ₪ שנתפסו על ידי משטרת ישראל בחיפוש בדירתו במהלך מעצרו (להלן – הכסף).
כב' השופט אלטוביה נעתר לבקשה במעמד צד אחד, הורה למשיב להציג את גירסתו, והדיון בבקשה במעמד שני הצדדים, לאחר שהמשיב הגיש את תגובתו, התנהל בפני.
2. הבקשה הוגשה להבטחת חוב מס של המשיב למבקש לשנים 2007-2012.
המשיב דיווח למבקש על הכנסה ממשכורת בשנים 2008, 2009 ו-2011, בסכום מצטבר של 43,957 ₪.
לטענת המבקש, בשומה שהוציא למשיב, עומדת הכנסתו בשנים הללו על סכום מצטבר של 556,494 ש"ח, כאשר סכום המס לתשלום (בצירוף הריביות הקבועות בחוק בשל אי-ניהול פנקסים, ונכון ליום הגשת הבקשה) עומד על הסכום של 368,577 ₪.
המשיב מכחיש את ההכנסות המיוחסות לו בשומה.
3. המשיב, בתגובתו לבקשה, הודה כי הוא הבעלים של הרכב ושל הכסף שנתפס.
מהודעתו של הבעלים הרשום של הרכב, גולן מרום (נספח 5 לתצהיר המפקח גואטה) עולה, כי גולן הוא בעלים של סוכנות רכב, וכי הרכב נרכש ממנו על ידי המשיב בדרך של עסקת

<http://www.CapiTax.co.il/Attachments/48484-04-14.pdf>

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 14-04-48484 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

חליפין: מכירת רכב מסוג מאזדה 6 שהיה שייך למשיב, שהוערך בשווי של 80,000 ₪, ותוספת תשלום בסך 145,000 ₪ במזומן.

יצוין, כי גם הרכב וגם הכסף נתפסו על ידי משטרת ישראל במסגרת הליך פלילי נפרד שהתנהל נגד המשיב. הרכב מצוי במגרש של המשטרה והכסף בחשבון בנק הדואר על שם המשטרה.

ב"כ המבקש הודיעה בדיון שנערך ביום 1.9.14, כי המשטרה איננה מתנגדת לשחרור הרכב (לא נמסרה הודעה דומה ביחס לכסף, אך ממילא כמעט כל המחלוקת נסובה על הרכב).

4. לטענת המבקש, יש הצדקה לעיקול ותפיסת הרכב והכסף לשם הבטחת תשלום חוב המס של המשיב.

המבקש טוען כי אין די בעיקול הרכב (כלומר עיקול ברישום), וכי יש להורות גם על תפיסתו. המשיב טוען כי הוא איננו חייב דבר למבקש, וכי אין הצדקה לעיקול ולתפיסה שנעשו. לטענתו, סעיף 194(ג) **לפקודה** איננו מאפשר את תפיסת הרכב, אלא רק את עיקולו. נושא אחרון זה היה סלע המחלוקת העיקרי בתיק זה.

דיון והכרעה

כללי

5. בהחלטתי בעמ"ה 39220-01-13, 39151-01-13 **פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' אבו-לטיף** (13.5.13) סקרתי את הפסיקה שדנה בסעיף 194 **לפקודה**, ודנתי בתכליתו של סעיף זה בכלל, ובתכלית סעיף 194(ג) בפרט. למען הקיצור אני מפנה לאותה החלטה. באותה החלטה הבעתי את דעתי, כי עיקול לפי סעיף 194(ג) **לפקודה** הינו במהותו צו זמני, שיש ליישם לגביו, בשינויים המחויבים, את המבחנים למתן צו עיקול זמני, קרי: קיומן של ראיות מהימנות לכאורה וקיומו של חשש סביר כי אי מתן הצו יכביד על ביצוע פסק הדין. בית המשפט העליון אישר מסקנה זו בהחלטתו שדחתה את בקשת רשות הערעור שהוגשה על החלטתי הנ"ל, רע"א 3995/13, 3994 **אבו-לטיף נ' פקיד שומה יחידה ארצית** (23.10.13). לאור זאת אבחן את הנתונים ואת הראיות שהובאו במסגרת בקשה זו, כשיש לזכור, שמכיוון שהצו לפי סעיף 194 **לפקודה** הוא במהותו "סעד זמני", עד לבירור השומה עצמה, אם בהליכי ההשגה ואם בערעור שיוגש לבית המשפט על שומת המבקש, הרי שבשלב זה אין צורך לפסוק באורח סופי בדבר צדקת מי בעלי הדין, ואין מקום להידרש לניתוח מקיף של השומה שנקבעה ושל הראיות שהוצגו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 14-04-48484 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

סבירות השומה והצדקת העיקול

6. השאלה הראשונה שיש לדון בה, אפוא, במגבלות האמורות לעיל, היא סבירותה של השומה. מנימוקי הבקשה, מתצהירו של המפקח אבירם גואטה ומחקירתו (עמ' 3-5 לפרו') עולה, כי ההכנסות למשיב בשומה שהוצאה לו לשנים 2007-2012 נקבעו בהתאם למרכיבים הבאים:
 - א. שווי הרכב שנרכש: 225,000 ₪, כשהוא מחולק בין כל שנות המס. שווי זה נקבע בהתאם להודעתו של גולן מרום (ממנו נרכש הרכב);
 - ב. הוצאות מחיה שנתיות בסכום שבין 58,512 ₪ (בשנת 2007) ובין 64,884 ₪ (בשנת 2012).
 - המבקש קבע למשיב הוצאות מחיה לפי לוח מחיה 1, "לאור העובדה כי ברשות המשיב רכב יוקרה אשר הוא נדרש לשאת בעלויות אחזקתו ויש בו כדי להעיד על רמת חיים של המשיב" (סעיף 16 לנימוקי הבקשה);
 - ג. שכר דירה שנתי בסך 36,000 ₪ לשנה.
 - בהקשר זה מפנה המשיב להודעת בת זוגו של המשיב, גב' מור ארביב (נספח 7 לתצהיר גואטה), ממנה עולה כי המשיב מתגורר בשכירות בדירה בבת ים ומשלם שכר דירה חודשי בסך 4,400 ₪;
 - ד. הפחתת המשכורות המדווחות בשנים 2008, 2009 ו-2011;
 - ה. הפחתת הוצאות מחיה ושכר דירה בשנים בהן המשיב שהה במאסר: 64,664 ₪ בשנת 2008 ו-16,246 ₪ בשנת 2009.
7. המשיב טוען:
- א. סכום של 150,000 ₪ מהתמורה ששולמה עבור הרכב שולם על ידי חברו רון נעים. תחילה צירף המשיב לתגובתו תצהיר של רון נעים, אך משזה לא הגיע לעדות במועד הדיון שנקבע, בחר ב"כ המשיב למשוך את תצהירו (עמ' 1 לפרו');
 - ב. הוא התגורר רוב הזמן בבית אמו וחלק אחר מהזמן שהה בבית הסוהר.
 - ג. הוא נעזר למחייתו בדמי ביטוח לאומי ובסיוע של קרובי משפחה וחברים.
8. יתכן והשומה שנקבעה למשיב תשתנה בחלקה. המפקח גואטה הודה בחקירתו (עמ' 2-5 לפרו') כי יתכן ויהיה צורך לשנותה לאחר שמיעת ההשגה ולאחר בחינה מחודשת. כך, למשל, השימוש שעשה המשיב ברכב הנדון, גם אם יוגדר כרכב יוקרה, כשהוא לבדו, אינו מלמד בהכרח על רמת חיים גבוהה, כאשר לא מיוחסת לו בעלות במקרקעין או בנכסים נוספים העשויים להעיד על עושרו, ולפיכך יתכן שהשימוש שעשה המבקש בלוח מחיה 1 לחישוב הוצאות המחיה של המשיב היה מוגזם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 14-04-48484 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

בקשר זה אזכיר, כי שכירת הדירה בבת ים נעשתה רק בסוף שנת 2013, ולא ברור מה הקשר מכך לענין שנות המס הנדונות כאן.

לעומת זאת, המשיב הוא שבחר בחקירותיו במשטרה (צורפו כנספח 6 לתצהיר גואטה) שלא להשיב לכל השאלות שהופנו אליו בקשר למקורותיו לרכישת הרכב, שכירת הדירה וכו'. כאמור, גם רון נעים, שלטענת המשיב הוא שמימן את רוב התמורה ששולמה עבור הרכב, לא הגיע להעיד.

משכך, השתכרותו הזעומה המוצהרת במשך כל שנות המס הנדונות, ודאי שהיא איננה יכולה להוות הסבר אפילו להוצאות מחיה מינימליות, כל שכן לרכישת רכב שמחירו ₪225,000.

כמו כן, מטבע הדברים, אדם החי בצמצום ובדוחק, אינו פנוי לרכישת רכב במחיר כזה. בהעדר הסבר מספק, ולצורך הדיון בבקשה זו, די בראיות שהציג המבקש, גם אם הן חלקיות, כדי להעמיד יסוד לכאורה לשומה שהוצאה.

9. ההנחה המונחת בשלב זה, לפיה המשיב הסתיר מהמבקש הכנסות ולא דיווח עליהן, גם מעמידה חשש סביר לכך שהמשיב יתחמק מתשלום המס המחויב על פי אותן הכנסות, כך שהדבר יכביד על גביית המס המגיע למבקש מאת המשיב, ומכאן גם ההצדקה להטלת העיקולים.

תפיסת הרכב

10. באשר לשאלת תפיסת הרכב אני סבור כי צודק ב"כ המשיב בטענתו, כי על פי נוסח החוק שהיה תקף בעת הגשת הבקשה, וכמובן בשנות המס הרלבנטיות לעניננו, מוסמך היה בית המשפט להורות על עיקול הרכוש של הנישום בלבד ולא על תפיסתו. כך היה נוסח סעיף 194(ג) לפקודה בזמן הרלבנטי:

"194.

.....

(ג) לא שילם הנישום את המס או לא נתן את הערובה לפי סעיף קטן (א)(1), רשאי בית המשפט המוסמך על פי בקשת פקיד השומה, לתת צו, אף שלא בפני הנישום –

(1) על עיכוב יציאתו מהארץ;

(2) על עיקול רכושו."

ביום 15.7.14 פורסם החוק להעמקת גביית המסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ד-2014, שכלל, בין היתר, את התיקון הבא בפקודה:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 14-04-48484 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

1. בפקודת מס הכנסה –

.....

.....

(3) בסעיף 194 –

(א) בסעיף קטן (ג)(2), אחרי "רכוש" יבוא "ואם נוכח כי יש חשש

סביר שהמס לא ייגבה וכי אין די בעיקול כדי להבטיח את גבייתו –

על תפיסת רכוש".

(להלן – התיקון).

המערער טוען, כי התיקון מוכיח כי על פי המצב ששרר בעת הגשת הבקשה, ובודאי בשנות המס הרלבנטיות לבקשה זו, בית המשפט לא היה מוסמך להורות על תפיסת הרכוש אלא על עיקולו בלבד.

המבקש טוען, לעומת זאת, כי התיקון נועד רק להבהיר את מה שבית המשפט היה מוסמך לעשות גם קודם לתיקון, ולשם כך הוא מפנה לדברי ההסבר לתיקון ולדברים שנאמרו בישיבת ועדת חוקה, חוק והמשפט של הכנסת ובישיבת מליאת הכנסת שדנו בתיקון זה.

11. דעתי בענין זה היא, כאמור, כדעת ב"כ המשיב.

התיקון עצמו לא קבע תחולה רטרואקטיבית, ולכן תוקפו הוא מיום פרסומו (סעיף 17 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981).

סעיף 194(ג)(2) לפקודה הסמיך את בית המשפט להורות על עיקול הרכוש בלבד.

עיקול הרכוש אינו כולל את תפיסתו.

עיקול הוא פעולה משפטית המופנית נגד בעליו של נכס או מחזיק בו, והיא באה להגביל את הסחירות של הנכס ואת יכולת השימוש בו, כדי שהזוכה יוכל להיפרע חוב המגיע לו (ע"א 533/87 ארגון מושבי הפועל המזרחי נ' ולך פ"ד מג(2) 864, 873).

העיקול מוגדר כסעד דיוני שבא להקל על גביית החוב (ד"נ 30/67 שטרן נ' שטרן, פ"ד כב(2) 43).

בעיקרו של דבר, למרות העיקול, רשאי ויכול הבעלים של הרכוש המעוקל להמשיך להשתמש ברכושו שימוש רגיל (להמשיך להתגורר בדירה, להמשיך לנהוג ברכב וכדו').

תפיסת הרכוש, לעומת זאת, היא תפיסה פיזית ממשית, המונעת מהבעלים של הרכוש את השימוש הרגיל ברכושו, ומעבירה את החזקה ברכוש מרשותו של הבעלים לרשותו של התופס.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 14-04-48484 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

12. **תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984** מבדילות בין עיקול הנכס (תקנה 374) ובין הגבלת השימוש בו (תקנה 383) ותפיסתו (תקנה 387א).
אפילו **חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967**, הדין במימוש הזכיה, לאחר שזו כבר נקבעה בפסק דין, מייחד סעיפים נפרדים להוצאת המעוקלים (סעיף 23) ומכירתם (סעיף 27) לאחר שאלה כבר עוקלו.
אם הפרדה זו נעשתה בתקנות סדר הדין האזרחי ובחוק ההוצאה לפועל, ודאי שיש לעשותה כאשר נעשה שימוש בסעיף 194 **לפקודה**, המחייב זהירות מיוחדת בנקיטתו (ראו פסק דינה של כב' השופטת מזרחי בבש"א (י-ם) 8097/01 **חברת דובק אלנטשה לסיגריות ישראליות בע"מ נ' פקיד שומה ירושלים**, 2001, פורסם בנבו, סעיף 4 להחלטה).
המסקנה העולה מהאמור לעיל היא, שבית המשפט איננו מוסמך על פי **הפקודה**, כמתכונתה בעת הגשת הבקשה, להורות על תפיסת הרכב, אלא רק על עיקולו, ומכאן גם שהמבקש איננו יכול להעמיד את התנאים שביקש להעמיד (שעבוד פוליסת הביטוח לטובתו וכדו') כתנאי לשחרור הרכב.

תוצאה

13. לאור כל האמור לעיל, אני מורה על עיקול הרכב והכספים נשוא הבקשה, וזאת עד להכרעה סופית בשומה שהוציא המבקש למשיב.
בהתאם לכך אני מורה על רישום/המשך רישום העיקול על הרכב במשרדי הרישוי, ובמידת הצורך תומצא פסקתא לחתימתי.
הבקשה לתפיסת הרכב נדחית.
אם אין מניעה כלשהי בשל המשפט הפלילי המתנהל נגד המשיב, על משטרת ישראל לשחרר את הרכב לרשותו של המשיב.

מאחר שצידקתה הסופית של השומה טרם נבחנה, אינני מטיל הוצאות.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשע"ה, 16 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

16 דצמבר 2014

ע"מ 48484-04-14 פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' נגר(עציר) ואח'

יונה אטדגי, שופט